

Przeгляд ustawodawstwa pracy oraz przepisów pokrewnych

ZA OKRES MAJ — CZERWIEC 1952 r.

Zasiłki rodzinne dla robotników nowoprzyjętych do pracy w kopalniach węgla

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 30 kwietnia 1952 r. (Dz.U.R.P. Nr 23, poz. 154), ustaliło, że przepis § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 12 lutego 1951 r. w sprawie zmiany warunków nabywania uprawnień do zasiłków rodzinnych (Dz. U.R.P. Nr 9, poz. 72), dotyczący 3 miesięcznego okresu wyczekiwania na zasiłek, nie odnosi się do robotników nowoprzyjętych do pracy w kopalniach węgla, którzy zostali skierowani do tej pracy w ramach planowego werbunku siły roboczej lub przez organa zatrudnienia przydzielów rad narodowych. Wymienieni robotnicy otrzymują zasiłek rodzinny od daty podjęcia pracy za każdy miesiąc kalendarzowy, przepracowany w tej samej kopalni. Robotnikom, przyjętym do pracy przed dniem 1 maja 1952 r., tj. przed dniem wejścia w życie rozporządzenia, należy wypłacić zasiłek rodzinny za kwiecień, jeżeli w miesiącu tym przepracowali co najmniej 20 dni.

Zmiana przepisów w sprawie obowiązku pracy lekarzy, lekarzy dentystów i farmaceutów w zakładach społecznych służby zdrowia

Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 21 kwietnia 1952 r. (Dz.U.R.P. Nr 23, poz. 156), zmieniające rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 23 kwietnia 1949 r. (Dz.U.R.P. Nr 27, poz. 203), ustaliło dla lekarzy, lekarzy dentystów i farmaceutów, zatrudnionych w zakładach społecznych służby zdrowia, jako podstawową normę czasu pracy 46-godzinny tydzień pracy, zamiast dotychczasowego 42-godzinnego tygodnia pracy. Dla lekarzy, zatrudnionych w różnych specjalnych działach lecz-

nictwa, istnieją krótsze normy tygodniowego czasu pracy.

Organizacja aspirantury naukowej

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1952 r. (Dz.U.R.P. Nr 24, poz. 163) ustaliło organizację aspirantury naukowej, warunki dopuszczenia do jej odbywania oraz obowiązki i prawa aspirantów naukowych. Warunkiem dopuszczenia do odbywania aspirantury naukowej jest wykazanie się przez kandydatów zamilowaniem i uzdolnieniem do prac naukowej i naukowo-pedagogicznej, ukończenie studiów wyższych drugiego stopnia lub równorzędnych, względnie posiadanie stopnia magistra lub lekarza oraz złożenie przed Komisją egzaminu ze znajomości podstaw marksizmu-leninizmu, języka rosyjskiego oraz obranej dyscypliny naukowej w zakresie objętym programem studiów drugiego stopnia lub równorzędnych. O dopuszczeniu do odbywania aspirantury naukowej decyduje minister, któremu podlegają szkoły wyższe, instytuty naukowe lub inne placówki naukowe, uprawnione do przygotowywania aspirantów naukowych, a w odniesieniu do odbywania aspirantury naukowej w placówkach Polskiej Akademii Nauk — Prezydium tej Akademii. Aspirant po uzyskaniu stopnia kandydata nauk obowiązany jest przez okres przynajmniej 3 lat pracować na wyznaczonym przez właściwego ministra (Prezydium P.A.N.) stanowisku pracownika nauki. Aspirantom naukowym przysługują przy przejazdach kolejowych ulgi przewidziane dla pracowników państwowych. Aspiranci naukowci i ich rodziny korzystają ze świadczeń zakładów społecznych służby zdrowia w zakresie i na zasadach określonych w ustawie o szkolnictwie wyższym i o pracownikach nauki. Okres trwania aspirantury naukowej dolicza się do okresu zatrudnienia, stanowiącego podstawę do

przyszanienia zaopatrzenia na wypadek niezdolności do pracy lub na starość. Aspirant naukowy ma prawo do corocznego 30-dniowego urlopu wypoczynkowego. Aspirant naukowy otrzymuje stypendium, aspirantka w wysokości ustalonej uchwałą Prezydium Rządu. Aspirant naukowy nie może pracować zawodowo, z wyjątkiem pracy pedagogicznej w szkolnictwie wyższym w wymiarze 6 godzin tygodniowo, lub pracy naukowej w instytucie naukowo-badawczym w wymiarze pół etatu i przy zaszeregowaniu nie wyżej, jak do 6 grupy uposażenia pracowników nauki. Wszystkie urzędy i inne zakłady pracy obowiązane są rozwiązać stosunek pracy lub służbowy z osobami dopuszczonymi do odbywania aspirantury naukowej.

Warunki i tryb nadawania stopni naukowych

Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1952 r. (Dz. U. R. P. Nr 24, poz. 164) ustalono warunki i tryb nadawania stopni naukowych kandydata nauk i doktora nauk. Stopnie te nadają szkoły wyższe, instytuty naukowe oraz inne placówki naukowe objęte wykazem ustalonym przez Radę Ministrów. Rozporządzenie określa szczegółowo rodzaj i zakres egzaminów na stopnie naukowe, skład Komisji egzaminacyjnych, warunki pracy kandydackiej oraz przebieg rozprawy kandydackiej.

Praca na polskich morskich statkach handlowych w żegludzie międzynarodowej

Ustawa z dnia 28 kwietnia 1952 r. (Dz. U. R. P. Nr 25, poz. 171) unormowała stosunki pracy członków załóg morskich statków handlowych, uprawiających żegludę międzynarodową pod banderą polską. Członkami załogi są: kapitan, oficerowie i marynarze, zatrudnieni na statku i wpisani na listę załogi. Stosunki pracy na statkach pływających pod banderą polską podlegają wyłącznie jurysdykcji polskich sądów i władz i polskiego prawa. Ustawa normuje prawa i obowiązki członków załogi, powstawanie i ustawianie stosunków pracy, urlopy, bezpieczeństwo i higienę pracy, zatrudnienie młodocianych i kobiet, zasady dyscypliny na statku oraz zasady odpowiedzialności dyscyplinarnej członków załogi i rodzaje kar dyscyplinarnych.

Żegluga i spław na śródlądowych drogach wodnych

Obwieszczeniem Ministra Żeglugi z dnia 18 kwietnia 1952 r. (Dz. U. R. P. Nr 26, poz. 182) ogłoszony został jednolity tekst ustawy z dnia 7 marca 1950 r. o żegludze

i spławie na śródlądowych drogach wodnych. Ustawa określa m. in. także uprawnienia do zajmowania stanowisk kierowniczych na statkach i tratwach. I tak, do kierowania statkiem uprawnione są osoby posiadające patent żeglarski, upoważniającego do kierowania statkiem danego rodzaju. Do kierowania urządzeniami energetycznymi i mechanicznymi uprawnione są osoby, posiadające patent mechanika statkowego. Do kierowania tratwą uprawnione są osoby, posiadające patent remański. Minister Żeglugi w porozumieniu z Ministrami: Obrony Narodowej, Zdrowia oraz Pracy i Opieki Społecznej, wydaje przepisy normujące warunki sanitarne oraz warunki bezpieczeństwa i higieny pracy na statkach i tratwach.

Zaliczenie do wysługi emerytalnej funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych okresu służby wojskowej w Armii Radzieckiej i w formacjach polskich na terenie ZSRR

Uchwałą Nr 329 Prezydium Rządu z dnia 26 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-38, poz. 556) ustalono, że do czasu ustawowego uregulowania sprawy zaliczania do wysługi emerytalnej okresów służby pełnionej w obcych państwach, zalicza się do wysługi emerytalnej funkcjonariuszy państwowych i zawodowych wojskowych okresy służby wojskowej w Armii Radzieckiej oraz okresy służby wojskowej w polskich formacjach wojskowych w ZSRR, zorganizowanych po dniu 13 maja 1943 r. Zaliczenie do wysługi emerytalnej wymienionych okresów następuje na podstawie zaświadczenia Ministerstwa Obrony Narodowej. Funkcjonariusze państwowi i zawodowi wojskowi, którym przed wyjściem w życie uchwały przyznano już zaopatrzenie, mogą składać do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w terminie do dnia 31 grudnia 1952 r. wnioski o zaliczenie im wspomnianych okresów do wysługi emerytalnej.

Zakończenie akcji rehabilitacyjnej b. funkcjonariuszy policji państwowej i straży więziennej

Zarządzeniem Nr 88 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-38, poz. 557) uznano za zakończoną działalność Komisji Rehabilitacyjnej, powołanej dekretem z dnia 22 października 1947 r. (Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 385) o dopuszczalności rehabilitacji osób, które były zatrudnione w policji państwowej (t. zw. granatowej) i straży więziennej w czasie okupacji niemieckiej. Zakończenie działalności Komisji Rehabi-

litacyjnej nastąpiło na skutek rozpatrzenia wszystkich wniosków i wydania orzeczeń w sprawach, które dojrzały do rozstrzygnięcia. Sprawy nierozstrzygnięte z powodu braku materiału faktycznego do ich merytorycznego rozpatrzenia uważa się za umorzono, przy czym możliwość zatrudnienia osób, których te sprawy dotyczą, powinna być oceniana według ogólnie obowiązujących zasad o przyjmowaniu do pracy.

Wynagrodzenie członków komisji egzaminacyjnych kierowców pojazdów mechanicznych

Zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z dnia 18 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-38, poz. 562) ustaliło zasady i stawki wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnych kierowców pojazdów mechanicznych. Egzaminatorami fachowymi są przedstawiciele prezydium wojewódzkiej rady narodowej (Rady Narodowej m. st. Warszawy i m. Łodzi). Stawki wynagrodzenia za sprawozdanie fachowych kwalifikacji osób, ubiegających się o pozwolenie na prowadzenie pojazdów mechanicznych, w zależności od kategorii prawa jazdy, wynoszą od 1,— do 4,50 zł. Wynagrodzenie powyższe przysługuje jedynie w tym przypadku, gdy egzaminator czynności swoje wykonuje poza godzinami służbowymi, obowiązującymi go jako pracownika prezydium rady narodowej. Przedstawiciel Polskiego Związku Motorowego i przedstawiciel Okręgowej Rady Związków Zawodowych, delegowani do komisji egzaminacyjnej w charakterze obserwatorów, otrzymują wynagrodzenie w wysokości połowy stawek egzaminatora-fachowego z tym, że łączne ich wynagrodzenie z tego tytułu nie może przekraczać 25,— zł dziennie.

Wypłata świadczeń pośmiertnych spadkobiercom uczestników Społecznego Funduszu Oszczędnościowego

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 25 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-39, poz. 566) ustala, że prawo do otrzymania świadczeń pośmiertnych po uczestnikach Społecznego Funduszu Oszczędnościowego, zmarłych w 1952 r., przysługuje uprawnionym spadkobiercom w wysokości i na zasadach, przewidzianych w zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 6 września 1951 r. w sprawie wypłat świadczeń pośmiertnych spadkobiercom uczestników Społecznego Funduszu Oszczędnościowego, zmarłych w 1950 r. i 1951 r. (Monitor Polski Nr A-82, poz. 1142).

Odznaczenia za osiągnięcia produkcyjne w gospodarstwach rolnych i ośrodkach maszynowych

Uchwała Rady Państwa i Rady Ministrów z dnia 24 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-41, poz. 580) ustaliła warunki przyznawania odznaczeń za osiągnięcia produkcyjne w Państwowych Gospodarstwach Rolnych, spółdzielniach produkcyjnych i w Państwowych Ośrodkach Maszynowych. Odznaczeni być mogą pracownicy, którzy osiągnęli wskaźniki ponadprzeciętnej produkcji roślinnej lub zwierzęcej, względnie przekroczyli ustalone normy pracy traktorem lub agregatem kombajnowym, albo też wykonali ustalone planem prace polowe przy odpowiednim zaoszczędzeniu materiałów pędnych. Za powyższe osiągnięcia mogą być przyznawane następujące odznaczenia: Brązowy, Srebrny lub Złoty Krzyż Zasługi, albo Sztandar Pracy II lub I klasy.

Roziągnięcie na zakłady pracy podległe Ministrowi Kolei przepisów o wynagrodzeniu pracowników szkolących robotników w zakładach pracy

Zarządzenie Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 25 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-41, poz. 583) roziągnięto na zakłady pracy podległe Ministrowi Kolei przepisy zarządzenia Przewodniczącego PKPG z dnia 12 grudnia 1951 r. w sprawie zasad wynagrodzenia pracowników szkolących robotników w zakładach pracy podległych niektórym ministerstwu (Monitor Polski Nr A-105, poz. 1521). Premia za wyniki szkolenia jest wypłacana w służbie eksploatacyjnej przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe” po terminowym zakończeniu szkolenia i złożeniu egzaminu przez szkolonego z wynikiem bardzo dobrym lub dobrym.

Regulamin Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla Pracowników Nauki

Uchwała Nr 339 Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-42, poz. 601) ustaliła regulamin Centralnej Komisji Kwalifikacyjnej dla pracowników nauki. Regulamin określa zakres i tryb działania Komisji oraz jej skład i organizację oraz kompetencje.

Szkolenie robotników w służbie eksploatacyjnej przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe”

Zarządzeniem Przewodniczącego PKPG z dnia 25 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-42, poz. 604) roziągnięto na pra-

owników służby eksploatacyjnej przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ przepisy zarządzenia Przewodniczącego PKPG z dnia 12 grudnia 1951 r. w sprawie określenia robotników, podlegających szkoleniu zawodowemu w produkcyjnych zakładach pracy oraz w sprawie zasad wynagrodzenia tych robotników (Monitor Polski Nr A-105, poz. 1520). Przyznanie szkolonemu w służbie eksploatacyjnej przedsiębiorstwa „Polskie Koleje Państwowe“ odpowiedniej kategorii zaszerogowania następuje po objęciu służby na stanowisku, na które pracownik został przeszkolony.

Komisja Kwalifikacyjna dla pomocniczych pracowników nauki

Zarządzenie Nr 106 Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-44, poz. 624) ustaliło organizację oraz zakres i tryb działania komisji kwalifikacyjnych dla pomocniczych pracowników nauki. Komisje te są tworzone przy ministrze, któremu podlega szkoła wyższa (instytut naukowy lub placówka naukowa), albo przy poszczególnych szkołach wyższych (instytutach naukowych lub innych placówkach naukowych). Zadaniem komisji kwalifikacyjnych jest przyznawanie pomocniczemu pracownikom nauki tytułów naukowych adiunkta, starszego asystenta lub asystenta. Zarządzenie szczegółowo określa skład komisji, jej uprawnienia oraz warunki, wymagane do uzyskania nadawnych przez nią tytułów naukowych.

Zmiana przepisów o podatku od wynagrodzeń

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-44, poz. 626) wprowadziło zmiany w zarządzeniu Ministra Finansów z dnia 6 czerwca 1951 r. w sprawie całkowitego lub częściowego zwolnienia niektórych kategorii wynagrodzeń od podatku od wynagrodzeń (Monitor Polski Nr A-49, poz. 648). Zmiany te dotyczą m. in. wprowadzenia przepisu przewidującego, że w przypadku, gdy wypłata wynagrodzenia za osiągnięcia w pracy następuje po rozwiązaniu stosunku służbowego lub umowy o pracę, podstawę obliczenia podatku od wynagrodzeń stanowi wypłacone wynagrodzenie, bez względu na to, za ile okresów wypłaty wynagrodzenia stałego należy się wynagrodzenie za osiągnięcia w pracy. Ponadto zarządzenie przewiduje, że pracownicy całego szeregu przemysłów i działów pracy, mających charakter sezonowy, opłacają podatek od wynagrodzeń,

jak pracownicy sezonowi, tj. zmniejszony o 1/3, jeżeli układ zbiorowy pracy lub umowa indywidualna zastrzegają sezonowy charakter zatrudnienia.

Zwolnienie od podatku od wynagrodzeń niektórych wynagrodzeń za inkaso podatków

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 9 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-44, poz. 627) zwolniło od podatku od wynagrodzeń wynagrodzenia za inkaso podatków i innych należności wypłacane na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 9 lutego 1952 r. w sprawie poboru w drodze inkasa podatków i innych należności (Dz. U. R. P. Nr 10, poz. 60) oraz premie, wypłacane sołtysom, podsołtysom i innym pracownikom prezydiów miejskich rad narodowych jako inkasentom podatków i innych należności, wymierzanych i pobieranych przez prezydium gminnych rad narodowych na podstawie uchwały Nr 42 Rady Ministrów z dnia 9 lutego 1952 r. w sprawie premiowania sołtysów i gminnych referentów podatkowych oraz powołania poborców skarbowych przy powiatowych wydziałach podatków wiejskich (Monitor Polski Nr A-20, poz. 239).

Współdział związków zawodowych w sprawach, dotyczących stosunku służbowego nauczycieli szkół artystycznych

Zarządzenie Ministra Kultury i Sztuki z dnia 19 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-44, poz. 631) ustaliło zasady współdziałania związków zawodowych w sprawach, dotyczących stosunku służbowego nauczycieli szkół artystycznych. Współpraca ta dotyczy przede wszystkim ustalania opinii kwalifikacyjnej nauczyciela oraz opinii w związku z powzięciem decyzji co do przeniesienia nauczyciela do innej szkoły dla dobra szkoły, przeniesienia nauczyciela stałego w stan nieczynny oraz zwolnienia nauczyciela tymczasowego.

Urlopy pracownicze na dokończenie nauk

Okólnik Nr 100 Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-44, poz. 633) ustala, że nauczyciele szkół ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli mogą otrzymywać płatne urlopy w wymiarze do 21 dni, nie zaliczane na poczet urlopu wypoczynkowego, dla przygotowania się i przystąpienia do ustanowionych zarządzeniem Ministra Oświaty uproszczonych

egzaminów państwowych na nauczyciela szkół średnich ogólnokształcących i zakładów kształcenia nauczycieli.

Postępowanie zakładów pracy w przypadku tymczasowego aresztowania pracownika

Pismo okólne Nr 102 Prezesa Rady Ministrów z dnia 15 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-44, poz. 634) ustaliło zasady postępowania kierowników urzędów i instytucji państwowych oraz przedsiębiorstw uspołecznionych w przypadku tymczasowego aresztowania pracownika.

Uprawnienia Milicji Obywatelskiej do nakładania i ściągania grzywien w drodze mandatu karnego

Zarządzenie Nr 87 Prezesa Rady Ministrów z dnia 29 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-45, poz. 635) ustaliło wykroczenia, za które organa Milicji Obywatelskiej mogą nakładać i ściągać grzywny w drodze mandatu karnego. Organami M. O. wystawiać będą mandaty karne m. in. za: zanieczyszczanie nieruchomości (klatek schodowych, bram, podwórek itp.), wystawianie sprzętów oraz pozostawianie zbiorników ze śmieciami i innymi nieczystościami na klatkach schodowych bądź na innych miejscach do tego nie przeznaczonych, trzepanie odzieży, pościeli itp. w oknach i na balkonach oraz poza godzinami oznaczonymi przez prezydium rady narodowej, łamanie gałęzi i krzewów, deptanie trawników i zieleńców oraz wszelkie inne ich niszczenie na placach, ulicach, skwerkach, w parkach i w innych miejscach, nieprawidłowe przechodzenie przez jezdnię, nieprzestrzeganie sygnalizacji regulującej ruch uliczny, czepianie się i jazdę na stopniach środków lokomocji, tj. tramwajów, autobusów, trolejbusów, samochodów itp., brak przy rowerze numeru rejestracyjnego, dzwonka, hamulców i świateł, jazdę na rowerze jednoosobowym dwóch osób, jazdę bez trzymania rąk na kierownicy lub nóg na pedałach.

Regulamin plac kierowców samochodowych w jednostkach gospodarki uspołecznionej

Zarządzeniem Przewodniczącego z dnia 7 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-46, poz. 642) wprowadzono w życie nowy regulamin plac kierowców pojazdów mechanicznych, ich pomocników, warsztatowców i innych pracowników samochodowych, zatrudnionych w jednostkach gospodarki uspołecznionej. Regulamin szcze-

gółowo ustala dla tych pracowników system wynagrodzenia, zasady zaszeregowania, grupy wynagrodzenia, czas pracy, wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wypłatę diet, zasady, rodzaje i normy przemianowania, zasady wynagrodzenia w okresie głównych i średnich napraw pojazdów oraz zasady i normy wynagrodzenia personelu dysponującego taborem.

Wynagrodzenie kierowców i innych pracowników samochodowych w urzędach i instytucjach państwowych

Zarządzeniem Ministra Finansów z dnia 29 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-46, poz. 643) ustalono, że w odniesieniu do kierowców i innych pracowników samochodowych, zatrudnionych w urzędach oraz w państwowych instytucjach i zakładach, stosuje się regulamin plac, stanowiący załącznik do zarządzenia Przewodniczącego PKPG z dnia 7 maja 1952 r. (zob. wyżej) z tym, że kierowcy i inni pracownicy samochodowi, pozostający w stosunku publiczno-prawnym, otrzymują wynagrodzenie według posiadanych grup uposażenia, a za godziny nadliczbowe oraz za szczególne wyniki pracy mogą otrzymywać nagrody pieniężne. Ponadto kierowcy i inni pracownicy samochodowi, zatrudnieni we władzach naczelnych oraz w urzędach centralnych, otrzymują specjalny dodatek wyrównawczy w wysokości od 37,80 do 47,30 zł miesięcznie, w zależności od grupy uposażenia.

Podróże służbowe pracowników administracji państwowej

Okólnik Nr 104 Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-47, poz. 651) zobowiązał wszystkich ministrów i kierowników urzędów centralnych do wydania podległym organom zarządzeń, ustalających warunki odbywania i tryb koordynacji podróży służbowych oraz wezwań pracowników terenowych.

Premia dla pracowników techniczno - administracyjnych zarządów wodno - melioracyjnych

Uchwałą Nr 446 Rady Ministrów z dnia 24 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-48, poz. 654) wprowadziła premię dla pracowników techniczno-administracyjnych wojewódzkich zarządów wodno-melioracyjnych (Zarządu Wodno - Melioracyjnego w m. st. Warszawie). Zasady i normy premiowania ustala szczegółowo załączony do uchwały regulamin.

Zmiana przepisów o podatku od wynagrodzeń

Zarządzenie Ministra Finansów z dnia 12 kwietnia 1952 r. (Monitor Polski Nr A-48, poz. 658) wprowadziło do zarządzenia Ministra Finansów z dnia 6 czerwca 1951 r. w sprawie szacowania oraz ustalenia wartości pieniężnej świadczeń w naturze dla celów podatku od wynagrodzeń (Monitor Polski Nr A-49, poz. 650) zmiany, przewidujące m. in. ustalenie ryczału wartości pieniężnej świadczenia w naturze w postaci 1 litra piwa dziennie, otrzymywanego na podstawie układu zbiorowego pracy przez pracowników przemysłu piwowarsko-słodowniczego. Ryczałt ten ustalono na 28,— zł miesięcznie.

Odnaka „Wzorowego Kierowcy“

Uchwałą Nr 404 Prezydium Rządu z dnia 14 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-49, poz. 671) ustanowiono odznakę „Wzorowego Kierowcy“ dla wyróżnienia kierowców pracujących wzorowo oraz w celu upowszechnienia wzorowych bezawaryjnych metod ich pracy. Odznaka „Wzorowego Kierowcy“ stanowi uznanie osiągniętej przez kierowcę sprawności zawodowej i aktywnego udziału w budowie Polski Ludowej. Odznaka „Wzorowego Kierowcy“ ma 3 stopnie: I stopień jest koloru brązowego, II stopień jest koloru srebrnego i III stopień jest koloru złotego. Odznakę „Wzorowego Kierowcy“ nadaje Minister Transportu Drogowego i Lotniczego na wniosek ministra, w którego resorcie kierowca jest zatrudniony lub kierownika urzędu centralnego, jeżeli kierowca jest zatrudniony w tym urzędzie, albo w podległych mu jednostkach. Żołnierzom w czynnej służbie wojskowej odznakę „Wzorowego Kierowcy“ nadaje Minister Obrony Narodowej, a pracownikom i funkcjonariuszom służby bezpieczeństwa — Minister Bezpieczeństwa Publicznego. Nadanie odznaki „Wzorowego Kierowcy“ nie stanowi przeszkody w przedstawieniu wyróżnionego kierowcy do odznaczeń państwowych. Kierowcy pojazdów samochodowych, wyróżnieni odznaką „Wzorowego Kierowcy“ mają pierwszeństwo w awansie społecznym, w szkoleniu zawodowym, w przydziale mieszkań pracowniczych, w lecznictwie sanatoryjnym, w skierowaniu na wczasy pracownicze, w przyjęciu dzieci na wyższe uczelnie i we wszelkiego rodzaju świadczeniach socjalnych.

Likwidowanie kosztów podróży i wynagrodzenie za wykłady

Okólnikiem Prezesa Rady Ministrów Nr 107 z dnia 22 maja 1952 r. (Monitor Polski Nr A-49, poz. 675) wyjaśniono, że

pracownikom delegowanym służbowo do miejsca ich stałego zamieszkania nie należy zwracać kosztów przejazdu, noclegu i diet, w myśl obowiązujących w tym zakresie przepisów, ponieważ wspomniane koszty nie zostały przez nich faktycznie poniesione. Ponadto wyjaśniono, że pracownicy stale zatrudnieni w akcji szkoleniowej nie mogą pobierać wynagrodzenia za wykłady wygłaszane w godzinach pracy; zakaz ten nie dotyczy innych pracowników, pod warunkiem zachowania przepisów o dyscyplinie pracy.

Pokrywanie z funduszu zakładowego wydatków na remonty mieszkań pracowniczych

Pismem okólnym Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 14 maja 1952 r. (Biuletyn PKPG Nr 21, poz. 107) wyjaśniono, że wydatki na pozalimitowe remonty kapitalne, średnie i bieżące domów, w których zostały przydzielone lokale służbowe lub pracownicze, mogą być pokrywane z części funduszu zakładowego, określonej w § 1 ust. 1, pkt. 1 instrukcji Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 23 czerwca 1951 r. w sprawie zasad gospodarowania funduszem zakładowym (Monitor Polski Nr A-63, poz. 830). Wspomniane remonty mogą być przeprowadzone w granicach potrzeb pracowników danego zakładu pracy.

Racjonalna gospodarka barakami na kwatery zbiorowe dla robotników budowlanych

Zarządzeniem Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 17 maja 1952 r. (Biuletyn PKPG Nr 22, poz. 109) ustalono zasady budowy i racjonalnej gospodarki barakami na kwatery zbiorowe dla robotników budowlanych. Zarządzenie przewiduje m. in., że baraki składane mogą być budowane jedynie w przypadkach: 1) budów o krótkim cyklu produkcji budowlano-montażowej, 2) robót postępowych (kroczących), jak roboty drogowe, torowe, geologiczno-poszukiwawcze itp., 3) konieczności szybkiego zorganizowania placu budowy, 4) konieczności nieprzewidzianego rozszerzenia zakresu robót. Baraki składane przeznaczone być mogą wyłącznie na kwatery zbiorowe dla robotników budowlanych lub na obozy zimowe dla junaków P. O. „Służba Polsce“, zatrudnionych przy robotach budowlanych. Użycie baraków składanych do innych celów wymaga zgody właściwego ministra. Jeżeli chodzi o baraki nieskładane (stałe), to mogą one być budowane jedynie dla obsługi

budów, których cykl produkcji budowlano-montażowej przekracza okres trzech lat.

Kontrola prawidłowego rozdziału urlopów wypoczynkowych

Pismem okólnym Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 15 maja 1952 r. (Biuletyn PKPG Nr 22, poz. 110) zwrócono uwagę, że w szeregu centralnych zarządów jak i w podległych im zakładach pracy nie rozplanowano należycie urlopów wypoczynkowych, co może w okresie miesięcy letnich (lipca i sierpnia) pogłębić trudności występujące w zatrudnieniu i utrudnić systematyczne wykonywanie planów produkcyjnych. W związku z tym pismo okólne poleca przeprowadzenie szczegółowej kontroli sporządzonych przez zakłady pracy planów urlopów i ich wykonania oraz wydanie niezbędnych zarządzeń dla poprawy istniejącego w tym zakresie stanu rzeczy.

Zapewnienie w zakładach pracy miejsc dla odbycia praktyk zawodowych, wakacyjnych i dyplomowych

Pismem okólnym Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego z dnia 22 maja 1952 r. (Biuletyn PKPG Nr 22, poz. 111) zwrócono uwagę, że niektóre zakłady pracy nie stosują się do postanowień zarządzenia Nr 13 Prezesa Rady Ministrów z dnia 21 stycznia 1952 r. w sprawie wzoru umowy o praktykę zawodową, wakacyjną lub dyplomową pomiędzy szkołą zawodową lub szkołą wyższą a zakładem pracy, w którym uczniowie szkół zawodowych lub szkół wyższych odbywać będą praktyki zawodowe, wakacyjne lub dyplomowe (Monitor Polski Nr A-9, poz. 89). W związku z tym Przewodniczący PKPG zwraca się do ministrów o polecenie zakładom pracy ścisłego przestrzegania wymienionego okólnika i nadsyłania do ministerstw (centralnych urzędów) krótkich meldunków o zawartych umowach w zakresie praktyk.

Przegląd zarządzeń z zakresu akcji socjalnej

ZA OKRES MAJ — CZERWIEC 1952 r.

MINISTERSTWO FINANSÓW

Dep. Budżetu Państwa — Pismo z 7.VI.52
znak BP 11497/5/52.

Zarządzenie Ministra Finansów z 6 czerwca 1952 r. w sprawie trybu finansowania kolonii i obozów, przypomina iż kolonie i obozy organizowane w roku 1952 przez zakłady pracy lub wydziały oświaty W. R. N. mają być w całości sfinansowane ze środków preliminowanych na ten cel w Dziale 2 Rozdziale 25 „Kolonie i obozy“.

W wypadku, gdy dysponent kredytów nie może zorganizować kolonii we własnym zakresie, a dzieci objęte własnym planem usługowym i finansowym kieruje na kolonie, prowadzone przez innego dysponenta kredytów — to dysponent kierujący dziećmi obowiązany jest przekazać dysponentowi przyjmującemu dzieci odpowiednie kredyty, ustalone w/g pełnej stawki dziennej. Przekazanie środków pieniężnych w drodze przelewu czy też przesłania czeku rozrachunkowego powinno nastąpić w takim czasie, aby na 15 dni przed uruchomieniem kolonii środki pie-

niężne znalazły się w rękach organizatorów kolonii lub obozów.

MINISTERSTWO OŚWIATY

Pismo okólne z dnia 6 czerwca 1952 r. znak: In/33/107/586/52 przypomina, iż wszelkie plany dotyczące rozbudowy sieci przedszkoli powinny być uzgadniane z właściwymi terenowo referatami lub wydziałami oświaty powiatowych, miejskich lub wojewódzkich rad narodowych. Brak koordynacji w tym zakresie stwarza poważne trudności w racjonalnej rozbudowie sieci, co z kolei odbija się ujemnie na wykorzystaniu istniejących przedszkoli.

Instrukcja w sprawie organizacji roku szkolnego 1952/53 w przedszkolach (Dz. U. Min. Oświaty Nr 6 — 1952, poz. 48) podaje wytyczne, wiążące wszystkie przedszkola czynne na terenie całego kraju bez względu na to, kto je organizuje i prowadzi.

Instrukcja podkreśla, iż sieć czynnych już przedszkoli oraz plany rozbudowy sieci, powinny mieć na uwadze przede wszystkim potrzeby matek pracujących. Wszystkie przedszkola pracują w oparciu o jednolity program opracowany przez Mini-

sterstwo Oświaty, a znajdują się pod nadzorem komórek oświaty właściwych terytorio- rad narodowych. W roku 1952/53 przewidywane są przedszkola **miejskie, wiejskie oraz przedszkola prowadzone przez PGR.**

Organizatorem przedszkoli mogą być: zakłady pracy, rady narodowe, T. P. D. i „Caritas“.

Czas trwania pracy w przedszkolach w miastach i osiedlach robotniczych, zarówno w ciągu dnia, jak w ciągu roku, winien być dostosowany do czasu trwania pracy matek. Przedszkola miejskie czynne są w zasadzie przez 11 miesięcy w roku, przy czym przerwa przypada na m-c lipiec.

Miesiąc przerwy powinien być wykorzystany na przeprowadzenie niezbędnych remontów. Wobec tego, że dzieci matek pracujących mogą potrzebować opieki w ciągu 12-stu miesięcy w roku wskazane jest organizowanie dla nich kolonii i półkolonii. Prezydium W. R. N. może zdecydować w wyjątkowych przypadkach o konieczności pracy przedszkola w 12 miesiącu. Zbiorowy wyjazd dzieci z przedszkola na kolonie letnie może być organizowany przez zakłady pracy w miesiącach letnich (maj — wrzesień), o ile zakłady pracy posiadają środki finansowe na ten cel.

Punkty kolonijne nie mogą się mieścić poza obrębem powiatu, w którym zamieszkuje dzieci, odległość punktu od m. st. Warszawy i m. Łodzi nie może przekraczać 30 km, zgodnie z pismem Min. Oświaty z dnia 5.III.52 r. Nr PRW/2/52.

Jak już wspomniano czas pracy przedszkola powinien odpowiadać okresowi pracy matek, z tym, że dzieci matek pracujących lub studiujących w miastach i osiedlach robotniczych, muszą mieć zapewnioną opiekę przedszkola w ciągu 9 godzin dziennie. Dzieci matek nie pracujących mogą korzystać z przedszkola 5-cio godzinowego lub też z 5-cio godzinnego pobytu w przedszkolu 9-cio godzinnym.

Przedszkola w PGR powinny być czynne przez 10 miesięcy w roku, z przerwą w grudniu i styczniu. Ilość godzin pracy uzależniona jest od pory roku i lokalnych potrzeb.

Przedszkola wiejskie również są czynne przez 10 miesięcy, z przerwą w grudniu i styczniu.

Czas zajęć ustalony zostaje na 5 godzin z tym, że w okresie intensywnych prac rolnych, możliwe jest przedłużenie godzin pracy, jeżeli rodzice zapewnią dodatkowe wyżywienie dzieci. Instrukcja podaje

orientacyjne normy zatrudnienia personelu dla przedszkoli 9 i 5 godzinnych.

Zapisy dzieci do przedszkoli na rok 1952/53 odbędą się w sierpniu. Do przedszkoli rejonowych i przyzakładowych mogą uczęszczać dzieci w wieku od ukończonych lat 3 do 7. Przyjmować dzieci należy w następującej kolejności:

w miastach i osiedlach robotniczych

a) dzieci samotnych matek (ojców) pracujących lub studiujących,

b) dzieci niesamotnych matek pracujących lub studiujących,

c) inne dzieci — w miarę wolnych miejsc, warunkowo, w przypadkach uznanych przez komisję za słuszne ze względów społecznych.

na wsi

a) dzieci rodziców zatrudnionych w państwowych gospodarstwach rolnych, państwowych ośrodkach maszynowych, spółdzielniach produkcyjnych i innych zakładach pracy oraz dzieci rodziców studiujących,

b) dzieci chłopów małorolnych,

c) dzieci chłopów średniorolnych,

d) dzieci inne — w miarę wolnych miejsc i w przypadkach uznanych przez komisję za słuszne ze względów społecznych.

We wszystkich wymienionych grupach pierwszeństwo mają dzieci matek pracujących lub studiujących.

W poszczególnych grupach przyjmuje się przede wszystkim dzieci przodowników pracy i racjonalizatorów oraz rodzin wiełodzietnych, przy czym w obrębie każdej z ustalonych grup najpierw kwalifikuje się dzieci, które uczęszczały w roku szkolnym 1951/52.

Zapisy dzieci do przedszkoli rejonowych i przyzakładowych przebiegają różnie:

a) Przedszkole rejonowe

O przyjęciu dziecka do przedszkola „rejonowego“ decyduje komisja społeczna przy tej placówce.

Komisję społeczną przedszkola stanowią: kierowniczka przedszkola, jako przewodnicząca, przedstawiciel powiatowej rady związków zawodowych, przedstawiciel GRN, MRN lub DRN, przedstawiciel komitetu rodzicielskiego danego przedszkola, poza tym: w przedszkolach w miastach i osiedlach robotniczych — przedstawicielka Ligi Kobiet, w przedszkolach wsi produkcyjnych — przedstawiciel zarządu spółdzielni produkcyjnej, w przedszkolach wsi niezorganizowanych — przedstawiciel Związku Samopomocy Chłopskiej.

Decyzje komisji społecznych są protokołowane, akta komisji przechowuje się w kancelarii przedszkola, Protokół powi-

nien podawać skład i listę obecności członków komisji społecznych oraz wykazy dzieci przyjętych i nie przyjętych do przedszkola z umotywowaniem każdej decyzji.

Jeżeli dane przedszkole nie może z powodu braku miejsc przyjąć wszystkich dzieci zakwalifikowanych przez rady zakładowe (miejscowe) i oddziały (okręgi) związków zawodowych obowiązkiem instruktorki wychowania przedszkolnego jest skierowanie w miarę możliwości pozostałych dzieci do tych przedszkoli, które rozporządzają wolnymi miejscami.

b) Przedszkola przyzakładowe

O przyjęciu dziecka do przedszkola przyzakładowego decyduje rada zakładowa (miejscowa) danego zakładu pracy na podstawie karty zgłoszenia złożonej przez rodziców. Przy przyjmowaniu dzieci do placówki należy rozpatrzyć zarówno zgłoszenia dzieci pracowników danego zakładu pracy, jak i innych zakładów pracy.

Należy przestrzegać ściśle zasady, że dziecko matki niepracującej może być

przyjęte i to warunkowo, dopiero wtedy, gdy zostały przyjęte wszystkie dzieci matek pracujących, które ze względu na miejsce pracy lub miejsce zamieszkania zgłosiły swe dzieci do danego przedszkola przyzakładowego.

W zebraniach rady zakładowej poświęconych sprawie przyjmowania dzieci do placówek przyzakładowych biorą udział z głosem doradczym: referent socjalny zakładu pracy i kierownik właściwej placówki.

W przypadku braku miejsc we własnej placówce rada zakładowa (miejscowa) bezwzględnie przekazuje kartę zgłoszenia zainteresowanym rodzicom. Rodzice doreczają kartę zgłoszenia kierownictwu tej placówki, w której chcieliby dziecko umieścić.

Instrukcja podkreśla konieczność właściwego rozwiązania sprawy wyżywienia dzieci oraz podaje następujące orientacyjne normy produktów, koniecznych do wyżywienia jednego dziecka w ciągu jednego dnia.

Przedszkola

czynne 9 godzin		czynne 5 godzin	
produkt	ilość w gr	produkt	ilość w gr
artykuły mączne, pieczywo	150	artykuły mączne, pieczywo	65
mleko	0,40 L	mleko	0,25 L
jaja 25 g, ser 10 g, śmietana 7 g — razem	42	jaja 15 g, ser 10 g, śmietana 10 g — razem	35
masło 20 g, inne tłuszcze 10 g — razem	30	masło 10 g, inne tłuszcze 5 g — razem	15
mięso, wędliny	35	mięso, wędliny	35
ryby	15	ryby	15
jarzyny zielone, żółte	150—200	jarzyny zielone, żółte	150
jarzyny strączkowe	10	jarzyny strączkowe	10
owoce, jagody	150	owoce, jagody	150
cukier	40	cukier	20
ziemniaki	250	ziemniaki	150

Instrukcja mówi, że dzieci matek samotnych zatrudnionych w przedszkolu, liczące poniżej lat 14, mogą korzystać z posiłków w przedszkolu za pełną opłatą. Pracownicy przedszkola, analogicznie do lat poprzednich, korzystają z posiłków, a zwracają 25% faktycznego kosztu posiłków, tj. 25% kosztu żywienia dziecka wg faktycznych wydatków.

MINISTERSTWO ZDROWIA

Instrukcja Ministra Zdrowia Nr 42/52 z dnia 10 kwietnia 1952 r. w sprawie żłobków dzielnicowych i przyzakładowych (Dz. Urz. Min. Zdrowia Nr 8, poz. 91) ustala szczegółowo zasady

działalności żłobków dzielnicowych i przyzakładowych, warunki korzystania z świadczeń tych żłobków oraz normy obsady personalnej i sprawy pracy i płacy personelu. (Ze względu na brak miejsca szczegółowe omówienie treści instrukcji odkładamy do Nr 8 — Red.).

Instrukcja Ministra Zdrowia Nr 50/52 z dnia 22 kwietnia 1952 r. w sprawie udziału lekarzy w kierowaniu na wczasy pracownicze (Dz. Urz. Min. Zdrowia Nr 9, poz. 105).

(Zob. notatkę w kronice pt. Udział lekarzy w kierowaniu na wczasy pracownicze).

Orzecznictwo

ROZP. PREZ. RZPLITEJ Z 16 MARCA 1928 R. O UMOWIE O PRACĘ PRACOWNIKÓW UMYSŁOWYCH

(Dz. U. R. P. Nr 35, poz. 323).

PRZEPISY OGÓLNE PRAWA CYWILNEGO

Zgłoszenie u inspektora pracy wierzytelności z tytułu umowy o pracę nie przerywa biegu przedawnienia tej wierzytelności.

Z u z a s a d n i e n i a orzeczenia S. N. z 22.II.1952 r. — Nr C114/51.

W pozwie wniesionym dn. 5.IV.1951 r. do Sądu Powiatowego w Grudziądzu, powód domaga się zasądzenia od pozwanej pensji za lipiec 1950 r. tj. za miesiąc urlopowy, za sierpień, w którym nie przyjęto go z powrotem do pracy oraz za wrzesień, październik i listopad, jako trzymiesięczny okres wypowiedzenia, licząc po 21.000 zł. (starych) miesięcznie, a nadto premii za czas od 1 lipca 50 r. do 30 listopada 1950 r. w kwocie 30.535 zł.

Sąd Powiatowy uznał powództwo za uzasadnione co do zasady i wyrokiem z dnia 30.VIII.1951 r. zasądził od pozwanej na rzecz powoda 3779 zł. 78 gr. z 2 proc. mies. od dn. 1 grudnia 1950 r., resztę powództwa oddalając.

Sąd Wojewódzki w Bydgoszczy, który rozpoznawał sprawę jako sąd rewizyjny, postanowieniem z dnia 6.XII.1951 r. przekazał sprawę z mocy ar. 388 k.p.c. Sądowi Najwyższemu z uwagi, że rozstrzygnięcie rewizji uzależnione jest od rozstrzygnięcia budzącego wątpliwości zagadnienia prawnego, a mianowicie:

„Czy zgłoszenie u inspektora pracy wierzytelności z tytułu umowy o pracę, przerywa bieg przedawnienia tej wierzytelności w myśl ar. 111 p. 2 przepisów ogólnych prawa cywilnego z dnia 18.VII.1950 r.“

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Rozważenia wymaga, czy i w jakim zakresie roszczenie powoda uległo przedawnieniu wzgl. prekluzji. W tej mierze przede wszystkim stwierdzić należy, że trafnie przyjął Sąd Powiatowy, iż 6 miesięczny termin, przewidziany w art. 41 rozp. z 16.III.1928 o umowie o pracę pracowników umysłowych, jest terminem przedawnienia sensu stricto a nie terminem prekluzyjnym. Kwestia ta została już autorytatywnie wyjaśniona w uchwale Sądu Najwyższego w składzie 7-miu sędziów Nr Zb. Urz. 191/39.

Powód wystąpił z powództwem swoim w dn. 5.IV.1951 r., a więc po upływie okresu 6 miesięcy od daty rozwiązania

stosunku pracy. Powstaje kwestia, która stała się podstawą przekazania sprawy Sądowi Najwyższemu, czy w świetle art. 111 przep. og. pr. cyw. trafnie uznał Sąd Powiatowy iż bieg terminu przedawnienia roszczeń powoda o wynagrodzenie przypadające mu w myśl art. 39 rozp. o prac. umysł., uległ przerwaniu przez zgłoszenie tych roszczeń inspektorowi pracy.

Na przedstawione przez Sąd Wojewódzki pytanie prawne odpowiedzieć należy przecząco. Wprawdzie art. 279 k. z. przewidywał expressis verbis, iż bieg przedawnienia przerywa się m. in. przez zgłoszenie u inspektora pracy wierzytelności z tytułu umowy o pracę, ale przepis ten został uchylony z dniem 1.X.1950 r. a obowiązujący od tej daty art. 111 przep. og. pr. cyw. z dn. 18.VII.1950 r. podobnego postanowienia nie zawiera. Ten ostatni przepis przewiduje, iż bieg przedawnienia przerywa się „przez każdą czynność przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia przed sądem lub inną powołaną do tego władzą, albo przed sądem polubownym“.

Inspektor pracy nie jest organem władzy, przed którym strony mogłyby dochodzić swych roszczeń ze stosunku pracy. Rozp. Prez. Rzpl. z dn. 14.VII.1927 r. o inspekcji pracy (z późniejszymi zmianami) ani żadne inne ustawy, nie przewidują kompetencji inspektorów pracy do rozstrzygania spraw cywilnych ze stosunku pracy i orzekania o słuszności żądań stron. Wprawdzie w myśl art. 5 p. e) cyt. rozporządzenia inspekcja pracy m. in. „współdziała ze stronami zainteresowanymi w celu zapobiegania zatargom pracy i przy załatwianiu tych zatargów“, ale ta medycyjna działalność inspekcji pracy nie stanowi orzekania w sporach między pracownikami a pracodawcami. Spory te z mocy art. 2 k.p.c. należą do właściwości sądów powszechnych (wyjątkowo na podstawie uchwały Prezydium Rządu z dn. 5.IX.1951 r., Monitor Polski N. A. — 87 poz. 1193 mogą być rozpoznawane w niektórych zakładach pracy także przez Zakładowe Komisje Rozjemcze). Również wynikające z cyt. rozporządzenia o inspekcji pracy kompetencje inspektora pracy w zakresie karno - administracyjnym (w szczególności w zakresie art. 59 prawa o wykroczenia) nie uzasadniają przyjęcia, by był on władzą powołaną dla dochodzenia roszczeń przez pracowników. W świetle zatem art. 111 przep. og. pr. cyw.

z 18.VII.1950 r. zgłoszenie należności u inspektora pracy nie może być uznane za przerywającą bieg przedawnienia czynność „przedsięwziętą w celu dochodzenia roszczenia“. Pod tym względem cyt. przepis zmienił stan prawny istniejący poprzednio.

Skoro — jak wynika z dołączonych do sprawy akt Wydziału Pracy i Pomocy Społ. Prezydium M.R.N. w Grudziądzu — zgłoszenie roszczenia przez powoda do Obwodowego Inspektora Pracy nastąpiło w dniu 25.XI.1950 r., a więc już w okresie mocy obowiązującej art. 111 przep. og. pr. cyw. z dn. 18.VII.1950 r., przeto w związku z art. XIX p. 1) przep. wpraw. przep. og. pr. cyw. czynność ta nie przerywała biegu przedawnienia roszczeń powoda, których dotyczy art. 41 rozp. o prac. umysł.

Inną jest sprawa, co wymaga podkreślenia, że zgodnie z zadaniami inspekcji pracy w Państwie Ludowym, inspektor pracy, do którego pracownik zgłasza swą pretensję powinien możliwie szybko podjąć kroki celem wyjaśnienia sprawy i ewent. doprowadzenia do porozumienia stron, a w każdym razie pouczyć pracownika o przysługujących mu uprawnieniach co do dochodzenia roszczeń i o niebezpieczeństwie utraty możliwości zaspokojenia roszczenia wskutek upływu terminu przedawnienia lub terminu prekluzyjnego.

Skoro bieg przedawnienia, ustanowionego przez art. 41 cyt. rozp. przerwany przez czynności powoda nie został, a powództwo wytoczone zostało po upływie tego terminu, roszczenie powoda o wynagrodzenie, co do którego art. 39 cyt. rozp. postanawia natychmiastową płatność, uległo przedawnieniu. Dotyczy to wynagrodzenia za miesiące sierpień i wrzesień 1950 r. (wraz z premiami i dodatkami funkcyjnym). Natomiast roszczenie powoda o wynagrodzenie za lipiec 1950 r., jako miesiąc urlopu, udzielonego mu przez pozwaną i wykorzystanego przezeń przed wydaleniem go z pracy, jest zasadne i nie jest objęte przedawnieniem.

USTAWA Z DNIA 17 MARCA 1932 R. O ZAOPATRZENIU INWALIDZKIM

(Dz. U.R.P. z 1945 r. Nr 22, poz. 131)

Art. 134 kodeksu zobowiązań

Zakład pracy, który nie przyjmuje inwalidy do pracy i uniemożliwia mu uzyskanie jej w innym zakładzie, zatrzymując kartę skierowania urzędu zatrudnie-

nia, postępuje sprzecznie z zasadami współzycia społecznego w Państwie Ludowym. Jeżeli skutkiem takiego postępowania zakładu pracy poszukujący pracy poniesie szkodę, zakład obowiązany jest do jej wynagrodzenia.

U z a s a d n i e n i e wyroku S. N. z dn. 20.XI.1951 r. Nr C. 510/51.

Józef Z. inwalida wojenny, wytoczył dnia 28.XI.1949 r. powództwo przeciwko państwowemu przedsiębiorstwu „Techniczna Obsługa Rolnictwa“ i żądał zaszacowania 48.000 zł. Powód wyjaśnił, że dnia 24.VIII.1949 r. na zapotrzebowanie pozwanego przedsiębiorstwa został doń skierowany przez Urząd Zatrudnienia, że wymienione przedsiębiorstwo przyjęło „skierowanie do pracy“ Urzędu Zatrudnienia oraz podanie powoda, lecz mimo 8-krotnej interwencji powoda nie przyjęło go do pracy, zwlekając z decyzją i nie zwracając skierowania, tak iż powód nie mógł uzyskać innego skierowania i wskutek tego stracił zarobek przez 3 miesiące. Sąd Grodzki powództwo oddalił.

Sąd Okręgowy wyrok Sądu Grodzkiego zmienił i zasądził na rzecz powoda 30.000 zł., oddalając dalsze żądanie. Sąd Okręgowy ustalił, że pozwane przedsiębiorstwo mimo ustawowego obowiązku — art. 61 ustawy z dnia 17 marca 1932 r. o zaopatrzeniu inwalidzkim — nie dało powodowi pracy, lecz zwodziło go tak, iż powód nie mógł dostać pracy gdzie indziej i został narażony na stratę.

W skardze kasacyjnej z 23.XII.1950 r. Prokuratoria Generalna wniosła o uchylenie wyroku Sądu Okręgowego i odesłanie sprawy właściwemu sądowi do ponownego rozpoznania, albo o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa, zarzucając naruszenie art. 61—63 cyt. ustawy.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Skarżąca, uzasadniając naruszenie art. 61—63 cyt. ustawy wywodzi, że ustawa o zaopatrzeniu inwalidzkim nie daje podstawy do przyjęcia, ani iż z chwilą skierowania inwalidy przez Urząd Zatrudnienia do zakładu pracy powstaje z mocy samego prawa umowa o pracę między inwalidą a zakładem pracy, ani iż w przypadku nieprzyjęcia inwalidy do pracy powstają dla inwalidy jakiegokolwiek roszczenia. Zdaniem skarżącej, w przypadku nieprzyjęcia inwalidy do pracy zgodnie z wyżej cytowanymi przepisami ustawa przewiduje jedynie sankcje karne.

Zarzut jest w sprawie o tyle nieistotny, że Sąd Okręgowy oparł swe orzeczenie na art. 134 k. z., na czynnie niedozwo-

lonym, a zatem na podstawie pozaumownej, a nie na umowie o pracę. Jeżeli zaś idzie o skutki nieprzyjęcia inwalidy do pracy, to ustawa istotnie normuje tylko skutki karno - administracyjne, lecz to nie wyklucza roszczeń odszkodowawczych, jeżeli inwalida wskutek postępowania zakładu pracy poniesie szkodę.

W dalszym ciągu skargi kasacyjnej skarżącej „wydaje się“ nietrafnym oparcie wyroku również na art. 134 k. z., skoro ustawa o zaopatrzeniu inwalidzkim, jako *lex specialis* w zakresie obowiązku zatrudnienia inwalidów, nie daje uprawnień do żądania odszkodowania z tytułu niezawarcia umów o pracę i nie stwarza dla nich tytułu „prywatno-prawnego“.

Pogląd jest błędny, jak już wynika z rozważań nad pierwszym zarzutem. Istotne jest, by istniały przesłanki do zastosowania przepisów o czynach niedozwolonych — szkoda, вина i związek przyczynowy między szkodą a zdarzeniem obowiązującym do wynagrodzenia szkody. Sąd Okręgowy elementy te ustalił i ustalenia te nie są zaskarżone. Wykluczenie odpowiedzialności zakładu pracy na podstawie art. 134 k.z., do czego zmierzają skarga kasacyjna, byłoby sprzeczne nie tylko z prawem, lecz w ogóle z zasadami współzycia społecznego w Państwie Ludowym. Zakład pracy, który inwalidy nie przyjmuje do pracy i uniemożliwia poszukującemu pracy uzyskanie pracy przez zatrzymywanie tak zwanej karty „skierowania“ urzędu zatrudnienia, postępuje sprzecznie z zasadami współzycia społecznego w Państwie Ludowym, bo lekceważy człowieka pracy i narusza zasady socjalistycznego podejścia do pracy i do człowieka pracy. Jeżeli skutkiem takiego postępowania zakładu pracy pracownik poniesie szkodę, zakład musi ją wynagrodzić.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy nie znajdując usprawiedliwionych podstaw kasacyjnych, skargę kasacyjną oddalił.

DEKRET Z 26 PAŹDZIERNIKA 1949 r.

O OCHRONIE TAJEMNICY PAŃSTWOWEJ I SŁUŻBOWEJ (Dz. U. R. P. Nr 55, poz. 437)

1. Pojęcie tajemnicy służbowej w rozumieniu dekretu z dn. 26.10.1949 r. nie jest identyczne z pojęciem naruszenia tajemności lub poufności dokumentu (tajemnicy państwowej). Naruszenie tajemności czy też poufności stanowi odmienny stan faktyczny aniżeli naruszenie tajemnicy służbowej.

2. Dla bytu przestępstwa z art. 9 § 2 w związku z art. 2 dekretu jest rzeczą zbytnią, by ujawniony przez oskarżonego druk sejmowy był tajny lub poufny; wystarczające natomiast jest ustalenie iż wyżej wymieniony druk sejmowy, zawierający urzędowy projekt ustawy nie powinien być ze względu na dobro służby wręczony przez osk. osobie nie będącej uprawnioną do otrzymania tego dokumentu. Druk sejmowy zawierający projekt ustawy jest bowiem wewnętrznym dokumentem sejmowym, przeznaczonym dla określonej liczby osób i nie stanowiącym przedmiotu swobodnego rozpowszechniania.

Z u z a s a d n i e n i a

orzeczenia S. N. Nr I. K. 60/51. Sąd Najwyższy wyraził między innymi następujący pogląd prawny:

Sąd Apelacyjny nie rozważył kwestii prawnej, iż pojęcie tajemnicy s ł u ż b o w e j w rozumieniu dekretu nie jest identyczne z pojęciem naruszenia tajemności lub poufności dokumentu (tajemnicy państwowej). Naruszenie tajemności czy też poufności stanowi odmienny stan faktyczny, aniżeli naruszenie tajemnicy służbowej, który to czyn ścigany jest z art. 9 dekretu.

Art. 2 dekretu określa, iż „tajemnicę służbową stanowią wiadomości, dokumenty lub inne przedmioty, które ze względu na dobro służby mogą być udostępnione wyłącznie osobom do tego uprawnionym“. Dla bytu przestępstwa z art. 9 § 2 w związku z art. 2 dekretu jest rzeczą zbytnią, by ujawniony przez osk. druk sejmowy był t a j n y albo p o u f n y.

Wystarczające jest natomiast ustalenie, iż w/w druk sejmowy, zawierający rządowy projekt ustawy, nie powinien być, ze względu na dobro służby, wręczony przez osk. osobie, nie będącej uprawnioną do otrzymania tego dokumentu w ogóle, a tym więcej przed „pierwszym czytaniem“ projektu ustawy.

Druk sejmowy zawierający projekt ustawy jest bowiem wewnętrznym dokumentem sejmowym, przeznaczonym dla określonej liczby osób i nie stanowiącym przedmiotu swobodnego rozpowszechniania.

Okoliczność, iż osk. przekazał druk w tym samym czasie, gdy był on doręczony posłom przed „pierwszym czytaniem“ w Sejmie i że druk ten jako nie będący dokumentem tajnym lub poufnym mógł być przez posłów przekazany albo treść jego zakomunikowana osobom nieupraw-

nionym do otrzymania go z biura Sejmu — nie posiada dla odpowiedzialności karnej oskarżonego żadnego znaczenia.

Nie ma najmniejszej analogii pomiędzy postępowaniem, a urzędnikiem biura sejmowego. Przekazanie przez osk. wzmiankowanego druku sejmowego w okolicznościach, bezładnie ustalonych przez Sąd i nie kwes-

tionowanych przez rewizję osk. — całkowicie wypełnia stan faktyczny przestępstwa z art. 9 § 2 dekretu, gdyż stanowi przekazanie osobie nieuprawnionej dokumentu, który ze względu na dobro służby może być wręczony jedynie określonej kręgowi osób, do otrzymania dokumentu takiego uprawnionych.

Wyjaśnienia przepisów z zakresu prawa pracy i pokrewnych

UMOWA O PRACĘ

Rozporządzenie z dnia 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U.R.P. Nr 35, poz. 323)

do art. 1

W związku z zapytaniem inspekcji pracy, czy zmiana warunków wynagrodzenia przez pracodawcę w odniesieniu do pracownika objętego przepisami o zapobieżeniu płynności kadr, upoważnia tego pracownika do rozwiązania umowy o pracę, MPiOS w piśmie z dnia 17.V.1952 r. Nr Po. 11-c-51/52 udzieliło następujących wyjaśnień:

„MPiOS komunikuje, że zmiana warunków wynagradzania pracowników, podlegających przepisom o zapobieżeniu płynności kadr, nie upoważnia tych pracowników do rozwiązania umowy o pracę.

W razie, gdyby nowe warunki płac kolidowały z zasadami, obowiązującymi w tym zakresie, należy przeprowadzić interwencję w kierunku spowodowania zmiany. W razie bezskuteczności interwencji pracownik ma możliwość wystąpienia do sądu o różnicę wynagrodzenia.“

do art. 42

Zgodnie z przepisami powyższego artykułu w razie śmierci pracownika, który w danym zakładzie pracy przepracował co najmniej 10 lat należy się rodzinie zmarłego odprawa pośmiertna. W praktyce nasunęły się wątpliwości, czy tego rodzaju odprawa przysługuje również w przypadku, gdy pracownik przepracował łącznie 10 lat w dwóch zakładach pracy, jeśli przejście do drugiego zakładu nastąpiło na skutek przeniesienia służbowego. W sprawie tej MPiOS w piśmie z dnia 31.VI.52 Nr Po.11-c60/52 zajęło następujące stanowisko:

„MPiOS komunikuje, że jakkolwiek brzmienie art. 42 rozporządzenia z dnia 16.III.1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych nie przewiduje wyraźnie dopuszczalności sumowania okresów pracy w różnych zakładach celem przyznania odprawy pośmiertnej, to jednak względy słuszności przemawiałyby, zdaniem Ministerstwa, za takim sumowaniem w przypadkach, gdy przeniesienie pracownika do innego zakładu pracy nastąpiło ze względów służbowych na skutek decyzji władz nadrzędnych. Należy bowiem zaznaczyć, że przenoszenie pracowników ma zazwyczaj na celu przede wszystkim dobro ogólne, nie zaś interesy przenoszonych pracowników.

Ministerstwo zaznacza, że w zakresie innych uprawnień pracowników, np. urlopów wypoczynkowych przewidziane jest w razie przeniesienia sumowanie okresów pracy w różnych zakładach pracy (vide art. 2 ust. 5 ustawy o urlopach — Dz. U.R.P. Nr 47/49, poz. 365 i Nr 13/50 poz. 123).“

CZAS PRACY

Ustawa z dnia 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. U.R.P. Nr 94/33, poz. 734 z późniejszymi zmianami)

do art. 13

W związku z zapytaniem, czy portierzy zatrudnieni w niedziele mają prawo do dnia wolnego w tygodniu i jakie wynagrodzenie przysługuje im za pracę w niedziele, MPiOS w piśmie z dn. 3.VI.1952 r. Nr Po.12-c-56/52 udzieliło następujących wyjaśnień:

„MPiOS komunikuje, że portierzy objęci przepisami rozporządzenia z 26 stycznia 1922 r. w sprawie czasu pracy osób zatrudnionych przy pilnowaniu (Dz. U.R.P. Nr 18, poz. 148) powinni w zamian za pracę w niedzielę otrzymywać wolny dzień

w tygodniu, z tym, że zgodnie z zasadą przyjętą w układach zbiorowych pracy, dzień wolny powinien co trzeci tydzień przypadać na niedzielę.

Jeśli pracownicy ci w zamian za pracę w niedzielę otrzymują wolny dzień, to za pracę w niedzielę należy się normalne wynagrodzenie. Wynagrodzenie ze 100% dodatkami należy się w przypadku, gdy pracownik nie otrzymuje wolnego dnia w zamian za pracę w niedzielę.

Odnośnie zasad wynagradzania pracowników zatrudnionych przy pilnowaniu Ministerstwo wyjaśnia, że sprawa ta, jeśli chodzi o pracowników zatrudnionych w przedsiębiorstwach, jest normowana przepisami układów zbiorowych pracy.“

do art. 16

W związku z zapytaniem, czy za normalną pracę nocną należy się na podstawie przepisów ustawowych 10% dodatek do wynagrodzenia, MPiOS w piśmie z dn. 30.IV.52 Nr Po.12c-35/52 udzieliło następujących wyjaśnień:

„MPiOS komunikuje, że 10% dodatek za normalną pracę w nocy przysługuje, jeżeli jest przewidziany w układzie zbiorowym pracy lub w zarządzeniu resortowo właściwego Ministerstwa. Przepisy ustawowe dodatku takiego nie przewidują.“

URLOPY

A. Wypoczynkowe

Ustawa z 16 maja 1922 r. o urlopiach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i handlu (Dz. U.R.P. z 1949 r. Nr 47, poz. 365 i z 1950 r. Nr 13, poz. 123)

1. W związku z zapytaniem, ile dni urlopu wypoczynkowego należy się pracownikowi umysłowemu, jeśli po półrocznej pracy wykorzystał 2 tygodnie urlopu, MPiOS w piśmie z dnia 13.V.1952 r. Nr Po.13c-43/52 udzieliło następujących wyjaśnień:

„MPiOS komunikuje, że stosownie do obecnie obowiązującej wykładni, pracownik umysłowy, który skorzystał po upływie 6 miesięcy pracy z dwutygodniowego urlopu, — po roku pracy uzyskuje prawo do 16-dniowego urlopu uzupełniającego.“

2. W związku z zapytaniem, czy pracownik zwolniony z pracy na podstawie art. 32 rozporządzenia z 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych, traci prawo do ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy z roku ubiegłego, niewykorzystany na skutek decyzji pracodawcy, MPiOS w piśmie z dnia 16.V.1952 r. Na Po.13c-44/52 udzieliło następujących wyjaśnień:

„MPiOS komunikuje, że przepis art. 3 ustawy z 16 maja 1922 r. (Dz. U.R.P. z 1949 r. Nr 47, poz. 365 i 1950 r. Nr 13, poz. 123) ustalający zasadę, iż pracownik traci prawo do urlopu wypoczynkowego, jeśli rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło z powodów, które pracodawcy dają prawo do rozwiązania umowy o pracę bez uprzedniego wymówienia — odnosi się jedynie do urlopu, przysługującego pracownikowi w tym roku kalendarzowym, w którym nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę.“

Roszczenie o urlop za rok ubiegły, o ile pracownik już nie pracuje, jest roszczeniem o wypłatę ekwiwalentu pieniężnego za niewykorzystanie urlopu z przyczyn dotyczących pracodawcy.“

B. Okolicznościowe

W związku z zapytaniem, czy i w jakim wymiarze przysługuje pracownikowi urlop okolicznościowy w związku z egzaminami na kursy przygotowawcze na wyższe uczelnie, MPiOS w piśmie z dn. 29.V.1952 r. Nr Po.13c-37/52 udzieliło następujących wyjaśnień:

„MPiOS po porozumieniu z PKPG komunikuje, że kwestia urlopów na egzaminy wstępne na kursy przygotowawcze na wyższe uczelnie została uregulowana zarządzeniem Przewodniczącego PKPG i Ministra Szkół Wyższych i Nauki Nr 488 z dnia 29 grudnia 1951 r. w sprawie rekrutacji robotników uspołecznionych zakładów pracy na Dwuletnie Studium przygotowawcze przy wyższych uczelniach.“

W myśl paragrafu 6 powyższego zarządzenia kandydatom, udającym się na kurs selekcyjny, należy udzielić bezpłatnego urlopu na okres potwierdzony zaświadczeniem terenowo właściwej Dyrekcji Studium Przygotowawczego.“

NIEZDOLNOŚĆ DO PRACY KOBIEC W OKRESIE MENSTRUACJI

Instrukcja Ministra Zdrowia Nr 38/52 z dn. 8. kwietnia 1952 r. w sprawie orzekania o czasowej niezdolności do pracy kobiet w okresie menstruacji (Dz. Urz. Min. Zdrowia Nr 8, poz. 87) wyjaśnia i ustala, że jakkolwiek okres menstruacji u kobiet jest objawem fizjologicznym a nie chorobowym i z tego względu nie uzasadnia orzekania o czasowej niezdolności do pracy, to jednak w przypadkach ciężkich dolegliwości w tym okresie (dysmenorrhoe), lekarz rejonowy lub zakładowy, zalecając zgłaszającej się podjęcie

leczenia, może orzec jednorazowo niezdolność do pracy z tego powodu na przeciąg 1—2 dni.

Lekarz ginekolog zaś, w stosunku do kobiet będących w jego leczeniu, których praca wymaga znacznego wysiłku fizycznego i u których stwierdził obiektywne przyczyny dysmenorrhoe, albo jeżeli w wyniku dłuższej obserwacji chorej doszedł do wniosku, że ciężkie objawy będą powtarzały się w następnych okresach

menstruacji — może upoważnić chorą do powstrzymania się od pracy w pierwszym lub w pierwszym i drugim dniu menstruacji także w okresie najbliższych 3 miesięcy, zawiadamiając o tym lekarza zakładowego, który na zasadzie tej opinii lekarza ginekologa wydaje zgłaszającej się kobiecie zaświadczenie o czasowej niezdolności do pracy. Opinia lekarza ginekologa może być ponawiana na dalsze okresy 3 miesięczne.

W SPRAWIE NABYWANIA POPRZEDNICH NUMERÓW „PRZEGLĄDU ZAGADNIEŃ SOCJALNYCH“

Osoby pragnące nabyć poprzednie numery naszego czasopisma, winny wpłacić z góry należność na konto „Ruchu“ w P. K. O. Nr I—15207, zaznaczając na odwrocie odcinka cel wpłaty. Numery te dostarcza pocztą Dział Sprzedaży Archiwalnej P.P.K. „Ruch“ w Warszawie, ul. Srebrna 12. Nr 1—2 z roku bieżącego jest wyczerpany.

E R R A T A

do numeru 6 z czerwca 1952 r.

- Str. 11 wiersz 1 i 2 od góry — zamiast „ośrodków produkcji i sprzętu ochronnego“ winno być „ośrodków produkcji sprzętu ochronnego“.
- Str. 21 wiersz 17 od dołu — zamiast „przed wojną udział ubez-“ winno być „przed wojną dział ubez-“.
- Str. 33 prawa szpalta, wiersz 15 od góry — zamiast „rzeczowych“ winno być „rzeczonych“.
- Str. 33 prawa szpalta, wiersz 27 zamiast „odpowiedzialności“ winno być „odpowiedniości“.
- Str. 40 prawa szpalta, wiersz 8 od dołu — zamiast „robotnikom“ winno być „robotnicom“.
- Str. 41 prawa szpalta, wiersz 16 i 17 od dołu — zamiast „pracowników“ winno być „pracodawców“.
- Str. 50 lewa szpalta, wiersz 21 i 22 od dołu — zamiast „przyznaczeniu“ winno być „przyznawaniu“.
- Str. 51 lewa szpalta, wiersz 9 od góry — zamiast „Chłopskich“ winno być „Chłopskiej“.
- Str. 51 lewa szpalta, wiersz 15 od dołu — zamiast „lecniczych“ winno być „technicznych“.
- Str. 51 prawa szpalta, wiersz 14 od góry — zamiast „dyplomowanych“ winno być „dyplomowych“.
- Str. 79 „Przeglądu prawa społecznego“, prawa szpalta, wiersze 1, 2 i 3 od dołu winny brzmieć: „działania inspekcji pracy należy nadzór nad przestrzeganiem ustawodawstwa ochronnego pracy (m. in. w zakresie czasu pracy)...“

DO NASZYCH PRENUMERATORÓW

W związku ze zmianą dotychczasowej formy prenumeraty bezpośredniej w PPK „Ruch“ i wprowadzeniem na to miejsce prenumeraty zleconej, podajemy bliższe szczegóły tej zmiany do wiadomości naszych Prenumeratorów.

1) Zmiana dotyczy przede wszystkim prenumeratorów indywidualnych, którzy nie będą jak dotychczas wpłacali prenumeraty na konto „Ruchu“ w PKO, a dokonywać wpłaty będą mogli bezpośrednio w urzędach pocztowych w specjalnych okienkach, czy też u wyznaczonych do przyjmowania prenumeraty urzędników, którzy będą od razu wystawiali pokwitowania przyjęcia prenumeraty. Prenumeratory indywidualni będą mogli również zamawiać prenumeratę i dokonywać przedpłaty przez listonoszów. Sposób ten uważamy, jeśli idzie o prenumeratorów indywidualnych, za korzystny, gdyż listonosze będą starali się o jak największą ilość prenumeratorów i ich staranną obsługę.

2) Zniesienie prenumeraty bezpośredniej nie dotyczy w roku bieżącym urzędów i instytucji, które zamawiają prenumeratę czasopisma pisemnie w PPK „Ruch“. W takich bowiem wypadkach PPK „Ruch“ przyjmuje zamówienia i wykonuje je kredytowo, wysyłając jednocześnie rachunek, który będzie podstawą do dokonania przelewu, czy też uregulowania należności w inny sposób. Regulowanie należności za prenumeratę przez urzędy, instytucje i inne organizacje w drodze przelewów bankowych pozostaje nadal utrzymane również i w tych wypadkach, gdy prenumerator (instytucje itp.) wpłaca należność równocześnie z zamówieniem.

Uprzedzamy przy tym zainteresowanych prenumeratorów (urzędy, instytucje itp.), że od 1 stycznia 1953 PPK „Ruch“ nie będzie przyjmowało prenumeraty kredytowanej, a chcąc uniknąć przerwy w dostawie czasopisma z początkiem roku 1953, konieczne jest uregulowanie należności za prenumeratę z góry już w r. 1952, w terminach i w sposób, który zostanie we właściwym czasie podany do wiadomości wszystkich prenumeratorów przez PPK „Ruch“.

3) Przyjmowanie wpłat gotówkowych na prenumeratę bezpośrednio przez placówki PPK „Ruch“ zostanie skasowane.

4) Zarówno urzędy, jak i agencje pocztowe oraz listonosze będą przyjmować wpłaty na prenumeratę czasopism tylko na okres przyszły. Prenumeratę wsteczną należy zamawiać bezpośrednio w PPK „Ruch“, Sprzedaż Archiwalna, Warszawa, ul. Srebrna 12, przy równoczesnym wpłaceniu należności w wysokości normalnej prenumeraty na specjalne konto PKO I-15207 dla wszystkich czasopism.

Pojedyncze numery czasopisma można zamawiać w ten sam sposób w PPK „Ruch“ z tym, że przy zamówieniu należy wpłacać równowartość zamawianych numerów po cenie pojedynczego egzemplarza.

5) Wszelkie reklamacje dotyczące nieterminowej dostawy prenumerowanych czasopism, braków w dostawie oraz innych niedokładności należy wносить wyłącznie do tej instytucji, czy osoby u której zgłoszono prenumeratę czasopisma. Bezpośrednie zgłaszanie reklamacji do innych instytucji powoduje opóźnienie w szybkim załatwieniu reklamacji i jest przyczyną zbędnej korespondencji.